

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՑ համար, տարեկան 60 դր. վեցամսեայ
20 դր. եռամսեայ 20 դր. — ԳԵՆԱՌԱԳՐՈՒ
համար, տարեկան 80 դր. վեցամսեայ 40 դր.
Եռամսեայ 25 դր. — ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ համար,
Տարեկան 25 դր. վեցամսեայ 12 դր.,
ՎԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է
ԶԵՆԻԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԺԵՆԱՐԻ—ԹԻՒ 260

ԾԱԶԻԿ

ՇՐԱԳԻՐ

“ՇՐԱԳԻՐ” ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԻՍԻՍԵՐԸ

29 ՅՈՒՆԻՍԻԱՐ 1902 ԵՐԵՎԱՆԻ

ՄԵԾ... ԳՐԱԳԵՏԸ!

Ան առտուն՝ մեծ գրագետը սովորա-
կան էր կանոնաւ արթնացաւ: Երանութեան
օր մըն էր իրեն համար, որովհետեւ, շաբ-
թուան մը տատանքէ եւ տքնուկներէ
ետեւ, վերջապէս նախորդ գիշերը կըրցած
էր աւարտել յօդուած մը, յատկացուած
այն թերթին՝ որ զինքը իրը կը նկատէր՝
զիւնի միջոցաւ... տոտիկը:

Ձուարթ առտուն մըն էր, ուրբաթ առ-
տուն մը, արեւոտ ու պայծառ Մեծ գրա-
գետը իսկոյն հարգուեցաւ, եւ արթնալ մը
մէջ նետուելով սկսաւ անգամ մըն ալ
կարդալ իր գրածը: Սքանչելի եղած էր,
նորն իսկ հրաշալի, գոնէ այնպէս կը հաս-
կցողէր մեծ գրագետին դէմքէն՝ որուն
վրայ գոհունակութեան արտայայտութիւն
մը տակաւ կը շնչուէր ամենակատար-
եալ յատկանքներով:

Ընթերցողը հազիւ աւարտած էր, երբ
բարեկամ մը ներս մտաւ առանց ինքզինքը
ծանոցանալու:

— Բարեկ, վարպետ:

— Օ՜հ, բարեկ, անոնք, աս ինչ հով
փեց այսպէս կանուխ:

Նորեկը շփոթած երեւոյթ մը առաւ:
յայտնի էր որ բան մը ըսելու եկած էր,
բայց վարպետը մը չէր բանար շրթունք-
ները:

— Ոչինչ, ըսաւ քիչ մը մտածելէ
ետեւ, պարզապէս ձեր որպիսութիւնը
հարցնելու եկաւ, սիրելի վարպետ:

— Շնորհակալ եմ, նստէ ու խօսիմք:

Բարեկամը նստաւ եւ մեծ գրագետին
ձեռքի թուղթերը տեսնելով, հարցուց.

— Կարծեմ նոր յօդուած մը գրած
է՞ք...

— Այո՛, այսօր քիչ մը կանուխ եկած
էի, եւ սանկ... քառորդ ժամուան մէջ
բան մը գրեցի, տակաւին վրայէն անգամ
չեմ անցած:

— Ինչ բարեբաղդութիւն...
— Եղբայր չեմ կրնար կոր ձեռքերուն
խալըսել, շարունակ կը պահանջեն կոր:

— Ինչ երջանկութիւն...
— Ի դուր իրենց կըրես որ ես իբր
այրենաւ մը բան ըմբռնած գրականու-
թիւնը...

— Ինչ բաղդաւորութիւն...
— ... թէ ես պարզապէս պարապոյ
ժամերու շնորհալի ժամանց մը կը նկա-
տեմ զայն...
— Ինչ ուրախութիւն բան...
— Է՛հ, ա՛ն կ'երեւայ մերին ալ ճակա-
տաբար Ստալպուտի կը համակերպուի...
Ոչ ոք կը հարցնէ իմ հոգեւր, իմ առաջ-
տանքս... ախ, զգալիք եմ, զգե-
լալիք...
— Ինչ բարեբաղդութիւն...
— Է՛հ...
— Ինչ երջանկութիւն... բայց ներքե՛ք,
սխալ մը ըրի:

— Ոչինչ, ոչինչ:

— Վարպետ, դուք գիտէ՞ք որ մենք,
հասարակ մանկանացուներս, անվարժ եմք
խօսակցութեան դարձուածքներու...
ներողութիւն եթէ սխալ մը...
— Բան մը չէ, շարժեր արդէն...
Ինչպէս ըսի, այս առտուն բան մը գրեցի
նորէն:

— Որչա՛փ երջանկի պիտի կապուցանէի՞ք
իմ... այսինքն որչա՛փ երջանկի պիտի
ըլլայի եթէ զայն կարդալու չափ բարի
ըլլայի:

— Հիմա չէ... շաբաթ օրը կը կար-
գաս թերթին մէջ...

— Շնորհակալ եմ, վարպետ:

— Աւելի լուս է որ խօսիմք:

Ու մեծ գրագետը սկսաւ մը պլլելով,
երկնցուց իր բարեկամին, — Գրողի ընկեր
մը... եւ հարցուց.

— Ինչ կ'ըսեն կ'ո՞ր նայինք իմ վրա...
նոր բաներ ունի՞ս:

— Ինչ պիտի ըսեն, ամէն տեղ սալա-
մբակ կ'արաւել կ'որ ձեր համբաւին...
Ինչ է ան... չորքոտանին... հա՛,
գտայ, ձեր համբաւին Պեգասը...
— Աղէ՛կ, բայց ինչ կ'ըսեն կ'որ...

— Ամէն տեղ մերն է կ'ըսեն կ'որ ձեզի
համար, Պոլսոյ ամէն անկիւնները, այսինքն
Պոլսոյ ամէն գաւառներուն...
— Պոլսոյ ամէն գաւառներուն...
— Այո՛, եւ նահանգներուն, աւաններուն
ու տանիքներուն վրայ ձեր անունը կը
հոչակեն կ'որ ի ձայն փողոյ եւ գոհունակ,
ինչպէս գրուած է...
— Աղէ՛կ, ուրիշ... ուրիշ ինչ կ'ը-
սեն կ'որ:

— Գրենք կ'որ թէ Ֆոթոկոաֆֆի Ժո-
ղէֆն անգամ կը գերազանցէք կ'որ դուք
ձեր լուսանկարներով...
— Ուրիշ:

— Հա՛, աղէկ միտքս ինկաւ... երէկ
իրիկուն Օղիտայ տուտուն եկած էր մեր
տունը... ո՛ր է, սա անկիւնի չամա-
շընքի կ'ընէ... իրեն կարգացեր են ձեր
մէջ պատուականը... Ախ, կ'ըսէր
կ'որ... լուս ինչա՛յ խալէ՛մին ինչ տի-
վիթին վրայ... էլ մասի պէս կ'ըրեր է,
փոխանքի պէս շարեր է... իզմէ ա-
ղէկ մէջը ըրեր է մեր տուններուն խօսա-
թաները...
— Աս թէֆիս եկաւ չիտակը... եթէ
այդ գնահատութիւններն ալ չըլլան, եթէ
այդ արտայայտութեան վարձատրութիւններն ալ
չըլլան, ան առեւ ընաւ չպիտի արժէ
զրիշ ձեռք առնել:

Մեծ գրագետը, իր գոհունակութեան
կ'որ պարզեց արեւոտ մըն ալ երկնցուց
բարեկամին, ու նորէն ձեռք առաւ իր
սովորական հարցումներուն թիւը:

— Ուրիշ բան բող չկա՞յ: Ուրիշ ինչ
կ'ըսեն կ'որ իմ վրայ:

Բարեկամը քանի մը անգամ սիկադ
քաշեց, անկերեւ չիթութեան մը մէջ,
Բան մը ունէր ըսելիք, բայց շարունակ
կը վարանէր: Վերջապէս որոշումը տալով
պատասխանեց.

— Ամէն տեղ գէշ կը խօսին կ'որ...
— Ինչ...
— Ամէն տեղ գէշ կը խօսին կ'որ...
— Ի՞նչ վրաս...
— Աստուած չընէ...
— Հապա որո՞ւ:
— Չկարդացի՞ք որ... ձեզի դէմ...
— Ինչի՞ դէմ... ինչ... չըսե՞ս...
Ինչի՞ դէմ բան գրեցի ես... սուրբ Աստ-
ուածածին... ինչ է, չըսե՞ս...
Բարեկամին աչուքները կաղամբներու
պէս խոչորցան:

— Բան մը չէ՞, մի՛ խոսիմք... կա-
կաղեց:

Մեծ գրագետը սակայն, երթալով ան-
համբեր կը պոռար.

— Ե՛տ... ըսէ՛... կը հրաւիրեմ...
չէ՛ չէ՛, կը պարզապէս, կը խնդրեմ, ըսէ՛...
— Բայց տեղը չկա՞յ այդչա՞փ իրար անց-
նելու, գրուածք բան մը չէ՞, ահաւասիկ...
Ու բարեկամը գրականութեան օրաթերթ մը
հանելով առաւ մեծ գրագետին, որուն
աչքերը անդիկի արագութեամբ մը սանկ-
ցան իրեն դէմ գրուածին վրայէն:

Երբոր ընթերցումը աւարտեց, մեծ
գրագետը արտէր քրքած «ախ...» ու մը
ինկաւ արթնալ վրայ, ընկճուած, ջլատած,
պղտիկցած:

Պա՛հ մը լուծութիւն տիրեց սենեակին
մէջ: Մեծ գրագետը կը մտնար, մինչդեռ
բարեկամը, անուշադիր քալելով մը կնկան
մը փէշը պատուած մարդու մը չլմոր զրկքը
առած էր, սպոյշ, անխօսուկ:

Քառորդ ժամ մը այդպէս լուս մնալէ
վերջ, Մեծ գրագետը յանկարծ ստեղծ ելաւ
ընկելով:

— Ինչի՞ դէմ բան գրեցի... բայց ին-
չո՞ւ... ես, մեծ գրագետը... ես, ճար-
տար լուսանկարիչը, ես, ես, ես... աս
ինչ ձիւն թափեցի զիսուս... աս ինչ
պղտիկութիւն տառնիլ օրով... չըսե՞ս...
Ինչ լուս կը մնա...
— Իրաւունք ունի՞ք վարպետ... բայց
ինչ պիտի ընէք... Մենք որ դուք ար-
գէն շատերու միջնային բարձր քրքած էք...
թող անգամ մըն ալ անծնէ ձեզի ընեն...
— Բայց ես ուրիշ... ես, մեծ գրա-
գետը... ես, մեր գրագետը, ես...
— Հոգ մի՛ ընէք, վարպետ... ու
րովհետեւ ամէն մարդ ձեզ կը գովէ կ'որ
նորէն...

— Աղէ՛կ, բայց այս գրուածը... ախ
անպիտաններ, ապերախներ...
Ու կատարութեան շարժում մը մէջ,
մեծ գրագետը պատեց, փոքր փոքր լրա-
ձեռք յօդուածը, արգիւնք իր շարաթիւն-
րու տքնուկին, իր օրերու տատանքին:

Բարեկամը առաջ նետուեցաւ արգի-
ւելու համար, բայց շատ ուշ:

— Ձգէ՛, ձգէ՛... արժանի չեն իմ
յօդուածներուս... ապերախներ...
Եւ սակայն ինչ պիտի ընենք այդ յօդ-
ուածը, չը՞ պիտի պատասխանենք... ինչ
կ'ըսեն վերջէն...

— Ես միջոց մը գտած եմ, պատասխա-
նեց բարեկամը...
— Իրաւ...
— Այո՛, եւ աղուոր ալ միջոց մը...
Քանի մը օր կը սպասեք, ու կ'ըլլէք բան
մը կը գտէք ձեր խմբագրապետին:

— Ի՞նչ բան...
— Կ'ըսէք օրինակի համար թէ ալ
յօդուած չպիտի գրէք ու նամակ պիտի
գրէք միայն, թէ հոս հոն ձեր գրուածքը
կ'ընեն, թէ Բագմալիայ ձեր անունը կու
տայ, թէ farce մը ընելու համար ձեր աչքը
կը հանեն, թէ ձեր գրական աղբարիկները
ամուրի են, եւ թէ այսօր ամէնէն հասնի
փառապօքը բանալու վրայ էք, եւ ձեր
գրական աղբարիկներուն ալ նոյնը կը
մարդկէք:

— Աղէ՛կ մտածեք ես բոլոր առո՞նք...
այո՛, շատ աղէկ: Այդ առթիւ կրնամ ըսել
թէ Հոփսիմէ զիս Ձօհրապի հաւասար-
ցուց...
— Բայց վարպետ, շատ վերերէն բող-
խող գնահատութիւնները միայն ինչեցէք:

— Հոգ չէ, թող ան ալ գտնուի...
Կ'ըսեմ նաեւ թէ գործի մարդիկ ու գրչի
մարդիկ ինչո՞ւ չգրելու կը հարցնեն... քիչ
մըն ալ Ձիթթէ-Սարաֆ ու Տօմիշո, եւ
Բարեկենդանի պատեհութեամբ՝ Քրօ-
ֆէթթի մը խառնեմ մէջը, եղաւ գնաց,
անանկ չէ՞...

— Աղանկապէս...
— Շնորհակալ եմ, շնորհակալ... ա-
ղէ՛կ մտածեք ձեզիցի... տարբ տարբ ալ
մտածելու ըլլալի, չպիտի կարենայի գրու-
նել...
— Սա Բագմալիայի գնահատութիւնն ալ
գնելու չէ...
— Ինչո՞ւ...
— Է՛հ, ան ալ վերջապէս շատ բռնու-
ւիք մէկ մը չի ըրելիք...
— Վնաս չունի... թող ան ալ մնայ...
հատ մը աւելի թող ըլլայ...
— Հիմա որ այս կացութիւնը հար-
թեւեցաւ, սիրելի վարպետ, տեղը չէ՞ որ
մեղքեմ ձեր պատուած յօդուածը, զմա-
լիկ բան մը անշուշտ... հրաշալի բան
մը... յանկուցիլ ըսեմ... զգի՛նէ՛ք...
խեղալիցի... անդուգական բան մը
վերջապէս:

Մեծ գրագետը յատկանշական նայ-
ուածք մը նետեց իր բարեկամին վրայ,
եւ ծպտուն դէմքով մը ըսաւ.

— Հոգ մի՛ ընէր, անուշ... մէկ օրի-
նակը պահած եմ զարակիս մէջ...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԵՋ

Այսօր, ուր լուսնիկներու ամենազիններն
ու ամենապարզ գործածութեամբ լուսնուած
է կ'ըսեն պարապախուս. երբեմն այնքան
ծանր խեղդիք, բնականաբար ոչ ոք կը
մտածէ ալ թէ ինչպէս ատենօք տան-
ջուած են մարդիկ անոր լուսնու համար
Դեռ շատ հեռու չեն այն օրերը ուր սոսկ
կայծ մը ունենալու համար երկարօրէն
պէտք էր գործել կայծաւոր պողպատին,
եւ եթէ անվիշական պէտք մը իսկ ստի-
պէր մարդը լոյս ու կրակ ունենալու իր
քով վայրկեանապէս, անկարելի էր, պէտք
էր սպասել, զարնել, նորէն զարնել քա-
րը պողպատին ու այսպէս հազիւ երկար
տանջանքներէ վերջ յաջողիլ ձեռք ձգե-
լու կրակը:

Եւ սակայն ոչինչ աւելի կենսական է
կենքի համար քան կրակը կրակը մէկն
է այն ամենաանհրաժեշտ պէտքերէն
որոնցմէ երբեք չէ կրցած ու չի կրնար
զերծ մնալ մարդը: Եւ իրօք ալ բնութիւ-
նը տուած է զայն անոր առատօրէն,
ամէն բանի մէջ գրեթէ, բայց զարմանալի
կերպով միշտ ծածուկ, միշտ պահուած
պիպիտի նիւթերու մէջ, որ գուշակու-
թիւն մը պէտք էր ընել մարդուն, զայն
առատօրէն գուրս հանելու ու ծառայե-
ցնելու համար իրեն:

Յունական դիցաբանութեան մէջ կ'ը-
սուի թէ, Պրոմէթէոսը գողցած է կրակը եր-
կինքէն եւ զայն բերելով մարդոց փո-
խած է անմիջապէս անոնց կենքի պայ-
մանները: Եւ ասոր համար, աստուածնե-
րը, նախանձեղով անոր վրայ, դատա-
պարտած են Պրոմէթէոսն անելի տան-
ջանքի մը, որով, անգղ մը յաւիտենապէս
կը կրծէր իր աղիքները:

Բայց բանաստեղծական ձեւ մըն է
այս դատապարտութիւնը: Իրողութեան մէջ,
մարդկութիւնը իր մէկ անգամին չէ որ
կը պարտի կրակին դիմաւ, այլ բնութեան
ուղղակի զիջումով է որ, Հնդկաստանի
դաշտերուն մէջ, հրդեհ կը ծագի շատ
անգամ, պարզապէս, հովին սաստկութեան
գործածութիւնը հաստատեց, ինչ որ կը
հիւրացնէր խնդիրը:

Ասոնցմէ զատ, քարէն ու փայտէն
տարբեր շատ աւելի կարեւոր գործիք մըն
ալ գոյութիւն ունի կրակի արտադրու-
թեան համար, որ հաստատուած ըլլալով
կաղերու ճնշման վրայ, զարմանալի է ա-
նա միջոցաւ կարելի է ուղղած տեղը
կերպարանքով արեւուն ջերմութիւնը եւ
ուղղած բանը վառելու միջոցով, ինչ որ
կ'ըսեն իրենց ժողովուրդները, հոգեւ
հոգեւ, անուշ երկու փայտի կտոր-
ներ ու չիցեք գանձը մէկը միւսին, մին-
չեւ որ կայծ մը կրցաւ արտադրել
կրակ արտադրելու այս միջոցը ամէնէն
նախնական է բոլոր միջոցներուն, եւ սա-
կայն բաւական ատեն գործածու-
թեան մէջ եղած է եւ մինչեւ այսօր ալ
է տակաւին Թանիթի, Սանտուիլ կղզի-
ներուն եւ Նոր-ձէլանդիայի բնիկներուն
մէջ: Այդ միջոցը սա՛ պարզ գործողու-
թեան մէջ կը կայանայ: Երկայն փայտի
շերտ մը կ'անեն որուն վրայ նուրբ ա-
կոս մը բացուած ըլլալ երկայնքին, այդ
բացուածքին մէջ կը դնեն զլուսնածեւ
գաւազանի մը ծայրը, քիչ մը շեղակի,
մինչդեռ ծոնգը կը կրկնցնեն փայտին
մէջ ծայրին, որպէսզի ամրոյժ գործիքը
չի շարժի: Ու կը սկսին շիւղ, քսել այդ
գաւազանը, ակոսին մէջ, մինչեւ որ յա-
ռաժ եկած ջերմութեան բռնկի փայտի
փայտի որ կ'արտադրուի չիւրմէն: Այդ փոք-
րիկ կայծերը յետոյ արեւի միջոցաւ կա-
րելի է մեծցնել ու բազմացնել:

Այս միջոցը սակայն չափազանց
գծաւոր էր ու երկարատեւ:

Առաջին քայլ մը եղաւ զէպ ի յառաջ-
գիւնութիւն, զլուսնածեւ գաւազանիկը
դարձնելով վառելու գործողութիւնը, որ
առջինէն անով միայն կը տարբերի օր
փոխանակ վառելիքայտին ձեղքին մէջ
քսելու գաւազանը, զայն պէտք է գար-
ձնել, կրկնցնելով նոյն փայտի որոշ մէկ
կէտին, ու ջանալով կարելի եղածին չափ
ուժով ճնշել ուղղաձիգ կերպով գաւազա-
նին ու շերտին վրայ:

Այս գործիքը ամենէն գործնականն է
եւ կը գտնուի ոչ միայն Աւստրալիոյ,
Եգիպտոսի, Բալթիկի, այլ եւ Չինու,
Հնդկաստանի մէջ եւ Սէլանի ու Հա-
րաւայտի Ամերիկայի վայրերներուն քով:

Տարբերակ սովորութեամբ մը, բոլոր
այդ ցեղերուն մէջ, կրակ վառելու գոր-
ծը այրելուն յատկացուած է: Նոյնիսկ,
Հասարակածային Աֆրիկէի արեւելեան
կողմերը ցեղ մը կայ, վաթվաղապէս, որուն
որուն մէջ կ'ընեցին արգիւնուած է բա-
ցարձակապէս կրակի պատրաստութիւնը
Գաղտնիք Տօրմէն որդւոր կ'անցնի ա-
ռանց երբեք կ'ընէ մի իմաց արեւելու
Ասոր իբր պատճառ կ'ընեն անոնք, թէ եթէ
կ'ընէ գոհմար կ'ըրակ վառելու արուես-
տը, շուտով պիտի արեւը պարն վրայ:

Եւ քիչ մնացիւր այս երկրորդ եղանակին
վրայ բաւական յաջող առաւելութեան
ունեցող երբորք մըն ալ գտան բայց

անոր մէջ երկու հոգիի պէտք կայ: Տար-
բերութիւնը շատ քիչ է հոս ալ: Դարձող
գաւազանին վրայ բարակ եւ երկայն
փոկ մը փաթեցուած է մէկ անգամ միայն
ու անոր երկու ծայրերէն բռնած քայե-
լով է որ գործաւորը շարժման մէջ կը
գնէ գաւազանիկը, զոր երկրորդ գործա-
ւոր մը կը բռնէ ուժով իր վերի կողմէն
Այս եղանակը աւելի արագ է, վառելի
փոկին միջոցաւ գաւազանին զարձը շատ
կամ շատ անգամ կ'ընեն եղանակին
տարբեր ձեւերն են, անկեղ որուն մէջ
գարձող գործին փոկ մը չէ պարզ այլ
աղեղ մը, յետոյ պտուտալուար գործին
կամ ատամնաւոր, ամէնքն ալ նոյն
գործիքն է կը պատկանին:

Հաւանական է որ փայտին չափ հին
ըլլայ նաեւ քարին գործածութիւնը իբր
կրակի արտադրութեան միջոց: Քարի
գարտ մարդիկ իրենց գործիք չինելու
համար քարեր կտորածած ատենին, աւ-
սան կ'երեւայ թէ կայծ մը որ ցատկեց
անոնցմէ ու այդ բանը պատճառ եղաւ որ
այնուհետեւ քարէն ալ կրակ պատրաս-
տեն Այն ատենները, եւ մինչեւ բաւա-
կան յետոյ երկու քարի կտորներ էր որ իրար
կը զարնուէին, ժամանակը փոխեց սա-
կայն եւ քարերէն միայն տեղ պողպատի
գործածութիւնը հաստատեց, ինչ որ կը
հիւրացնէր խնդիրը:

Ասոնցմէ զատ, քարէն ու փայտէն
տարբեր շատ աւելի կարեւոր գործիք մըն
ալ գոյութիւն ունի կրակի արտադրու-
թեան համար, որ հաստատուած ըլլալով
կաղերու ճնշման վրայ, զարմանալի է ա-
նա միջոցաւ կարելի է ուղղած տեղը
կերպարանքով արեւուն ջերմութիւնը եւ
ուղղած բանը վառելու միջոցով, ինչ որ
կ'ըսեն իրենց ժողովուրդները, հոգեւ
հոգեւ, անուշ երկու փայտի կտոր-
ներ ու չիցեք գանձը մէկը միւսին, մին-
չեւ որ կայծ մը կրցաւ արտադրել
կրակ արտադրելու այս միջոցը ամէնէն
նախնական է բոլոր միջոցներուն, եւ սա-
կայն բաւական ատեն գործածու-
թեան մէջ եղած է եւ մինչեւ այսօր ալ
է տակաւին Թանիթի, Սանտուիլ կղզի-
ներուն եւ Նոր-ձէլանդիայի բնիկներուն
մէջ: Այդ միջոցը սա՛ պարզ գործողու-
թեան մէջ կը կայանայ: Երկայն փայտի
շերտ մը կ'անեն որուն վրայ նուրբ ա-
կոս մը բացուած ըլլալ երկայնքին, այդ
բացուածքին մէջ կը դնեն զլուսնածեւ
գաւազանի մը ծայրը, քիչ մը շեղակի,
մինչդեռ ծոնգը կը կրկնցնեն փայտին
մէջ ծայրին, որպէսզի ամրոյժ գործիքը
չի շարժի: Ու կը սկսին շիւղ, քսել այդ
գաւազանը, ակոսին մէջ, մինչեւ որ յա-
ռաժ եկած ջերմութեան բռնկի փայտի
փայտի որ կ'արտադրուի չիւրմէն: Այդ փոք-
րիկ կայծերը յետոյ արեւի միջոցաւ կա-
րելի է մեծցնել ու բազմացնել:

Այս միջոցը սակայն չափազանց
գծաւոր էր ու երկարատեւ:

Առաջին քայլ մը եղաւ զէպ ի յառաջ-
գիւնութիւն, զլուսնածեւ գաւազանիկը
դարձնելով վառելու գործողութիւնը, որ
առջինէն անով միայն կը տարբերի օր
փոխանակ վառելիքայտին ձեղքին մէջ
քսելու գաւազանը, զայն պէտք է գար-
ձնել, կրկնցնելով նոյն փայտի որոշ մէկ
կէտին, ու ջանալով կարելի եղածին չափ
ուժով ճնշել ուղղաձիգ կերպով գաւազա-
նին ու շերտին վրայ:

Այս գործիքը ամենէն գործնականն է
եւ կը գտնուի ոչ միայն Աւստրալիոյ,
Եգիպտոսի, Բալթիկի, այլ եւ Չինու,
Հնդկաստանի մէջ եւ Սէլանի ու Հա-
րաւայտի Ամերիկայի վայրերներուն քով:

Տարբերակ սովորութեամբ մը, բոլոր
այդ ցեղերուն մէջ, կրակ վառելու գոր-
ծը այրելուն յատկացուած է: Նոյնիսկ,
Հասարակածային Աֆրիկէի արեւելեան
կողմերը ցեղ մը կայ, վաթվաղապէս, որուն
որուն մէջ կ'ընեցին արգիւնուած է բա-
ցարձակապէս կրակի պատրաստութիւնը
Գաղտնիք Տօրմէն որդւոր կ'անցնի ա-
ռանց երբեք կ'ընէ մի իմաց արեւելու
Ասոր իբր պատճառ կ'ընեն անոնք, թէ եթէ
կ'ընէ գոհմար կ'ըրակ վառելու արուես-
տը, շուտով պիտի արեւը պարն վրայ:

Եւ քիչ մնացիւր այս երկրորդ եղանակին
վրայ բաւական յաջող առաւելութեան
ունեցող երբորք մըն ալ գտան բայց

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆԸ

Այսօրուան թուով, երկրորդ էջին մէջ
կը սկսինք նոր թերթին մը:

ԱՄՈՒՆԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱՅԵՏԸ

գրուած Ֆրանսայ

հունգարական գործակալատարը երեկ տե-
սակցութիւն մը ունեցան Բարձր. Մեծ
Եկարգութիւն եւ արտաքին գործոց նա-
խարարին հետ:

ԱՐՏՈՆՈՒԹԻՒՆ.—Այսօր երկրորդ օրը
ընկերութիւնը իր փոխադրութեան օրը
որէ աւելնալուն պատճառաւ Հանր. Շի-
նոթեանց պաշտօնատունէն խնդրած էր
որ Բունթայի նաւամատուցը ընդարձակե-
լու արտօնութիւնը Հանր. շինութեանց պաշ-
տօնատունը խնդրել յանձնած է Բ. Դրան:

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՀԱՐՍԱՆԻԻ ՄԸ.—Տրա-
պիզին կը գրեն թէ Ջորձա գիւղին մէջ
աւաղայն Յին կատարուած հարսանեաց մի-
ջոցին, հրաւիրեալներէն մին ըստ իրենց
սովորութեան հրապարակաբար միջոցին
զիպուածաւ զնոյս իր հօգեգործ աղջկան
գլխուն հանդիպելով զայն սպաննեց:

ԴԱՐՍԱՆԻՆԻՆԵՐ.—Բերա թարա
Պաշի բնակող Նիքոլի անուն մէկը՝ տն-
ածանօթ ընկերով մը հետ, երէկ Ուզուն-
Ջարչի գիւնեռուն մը երթալով հինգ զորու-
օղի կը խմեն եւ ապա կէս անգլիական
սոկի մը տալով մնացորդը կը պահանջեն
Տեքսիկանտարը երկու մէկտիւն կուտայ
եւ մնացորդն ալ փնտռած միջոցին Նի-
քոլի յանկարծ տեքսիկանտարին դառնա-
լով «պարսպ սեղել կ'ըլլայ: Տեքսիկանտարը
կան սոկին ետ առնելով, երկու մէկտիւն
եւ քառորդ մըն ալ հետը կուտայ, եւ
խիւղի աներեւոյթ կ'ըլլայ: Տեքսիկանտարը
սակայն մէկտիւնները տեղը դրած միջո-
ցին կը նշմարէ որ կեղծ են եւ անմիջա-
պէս դրամաներ գնալու ետեւէն խոյանա-
լով Մահմուտ փաշա ետեւէն կը բռնէ
Նիքոլի իր կեղծ մէկտիւնները առնելով
խիւղի բերանը կը նետէ ինչպէս մեծնա-
լով, հոնտեղէն անցնող սոսիկան մը դրա-
մաննցը կը ձերբակալէ:

—Պիթիւն կը գրեն թէ Գինճ գաւառի
ձապար ջուր գաւառակէն անցնող գետը
յորդեղով մեծամեծ վնասներ պատճառած է:
—Էտիւնէն յունուար 27 թուականաւ
կիմաքնեն թէ ձիւրը-Էրկէնէ գետը յոր-
գելով, վրան գտնուած կամուրջին գա-
նալուն մասերը վնասուած են գետին լո-
ւր ջրաղացներն ալ քանդուած են Հա-
րիւր քանն տուններ են ողորդմանը
հետեւանք փլած են վաճառականաց
յառուկ արմուքները պարտանկող մէկ
քանի վաճառատուններ եւս շուրթերու
տակ մնացած են Փլած տուններու ամէնէն
այլ կը պատկանին աղքատներու, որոնց
թաղապետութեան կողմէ իբր նպաստ
հաց կը բաշխուի Նըած վնասը կը հասնի
6—7000 սոկի:

ԵՐՈՒՄԱՆԻՆԻ նորընտիր կառավարիչ
Քեաղի՛ պէ երէկ Բ. Դուրը երթալով
յորդաքար տեսակցութիւններ ունեցան
Բարձր. Մեծ: Եկարգութիւն եւ ներքին
գործոց նախարարին հետ: Քեաղի՛ պէ
յառաջիկայ հինգշաբթի պիտի մեկնի իր
պաշտօնատեղին:

ՀԱՆՐ. Շինութեան մէջ պաշտօնատան
կրակազէտ խորհրդակցան Բողոքած պէ
որ երկու ամիս ի վեր անկողնող կը ծա-
ռայել, սկսած է ապաքինիլ թէ եւ, բայց
բժիշկներու յանձնարարութեանց համա-
ձայն մէկ երկու շաբաթ եւս դեռ դուրս
պիտի չկրնայ ելլել:

ԳԱՆԴԱՍ.—Պուլկարի Օսմ. Գովիսէրը
ձանձուցած էր ներքին գործոց պաշտօնա-
տան թէ Համալս. Պէշիկի մաքսատան
պաշտօնեան այլ եւ այլ դժուարութիւն-
ներ կը յարուցանէ Գրեղը Աղա՛ն Պուլ-
կարիս ապրանք ներածող վաճառական-
ներուն գէտ ներքին գործոց նախարա-
րութիւնն ալ խնդիր հաղորդած է մաք-
սայի վերատեսչութեան որ յանձնարա-
րեց խորհրդին մաքսային փոխ-մարտի
այս մասին մանրամասն քննութիւն մը
կատարելով արդիւնքը տեղեկագրել:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ գետինը երէկ երկու
գետնապատան Լարի՛ պահակախումբով Սե-
լանիկ ուղեւորեցա՛ն ու պիտի զիմուորէ
տիկին Մարալ ֆոն Պիպերշթայնը՝ զայն
Պուլի փոխադրելու համար:

ՊԱՐԱՇԱՆԻՆԵՐ.—Ինչպէս արդէն ծա-
նուցած էինք ժամանակին՝ ուսական
գետնապար երէկ իրիկուն փառաւոր պարա-
հանդէս մը տուա՛ն որուն ներքայ գտնուե-
ցան մայրաքաղաքիս գետնապատան մար-
մինը եւ պետական քաղաքատնային պաշ-
տօնատարները Պարահանդէսը ժամը հինգ
ու կէսին սկսեալով՝ ինն ու կէսին վեր-
ջացաւ, որուն յաջորդեց ապա հացիկերով
մը:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՈՐԹՈՒՍՈՒՆԻՆԵՐ.—Պու-
սոյ շրջակայները գտնուած աղքատները,
որոնց այգիները ֆիլիպինացի պատճառա-
ռոյնացած էին, իրենց այգիները մաքրած
եւ բողբոջին հին որթատունները չնշած
ըլլալուն՝ Երկրագործական նախարարու-
թեան գլխավոր խնդրած էին որ ամերիկե-
ան որթատունի արուի իրենց նոյն նա-
խարարութեան երկրագործական քանի-
վանէն էք. եւ Գրեղը-Թիւրքալը ամերիկե-
ան որթատունի անկարգութիւն յանձնա-
կատար Պ. Էքերլէն՝ այդ այգիները աչքէ
անցնելու հարկ կըսած որթատունի տե-
սակը յիշեալներուն մատակարարելու հա-
մար:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐ.—Բժշկական
Ժողովը զիջ ատենէն իր քառասունընե-
ղորորդ տարեշրջանը թեմակոնքներէն ժո-
ղովին անդամներէն Տ. Բ. Լոյսէն, Լի-
ցոյէ եւ Մաքիսէն բազմապէս յանձնա-

Ժողով մը այս առթիւ մասնաւոր հացիկե-
րով մը պիտի տայ:

ՋԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Երեկայէ կի-
մաքնեն թէ Հիւսէյին եւ Ալի անուն չա-
րագործները, որոնք Բիւլաք գիւղացի
Սալիհ անուն անձը հ. նոյն գիւղի խա-
մին երկու աղջիկները սպաննած էին,
ձերբակալուած են:

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՀԱՐՍԱՆԻԻ ՄԸ.—Տրա-
պիզին կը գրեն թէ Ջորձա գիւղին մէջ
աւաղայն Յին կատարուած հարսանեաց մի-
ջոցին, հրաւիրեալներէն մին ըստ իրենց
սովորութեան հրապարակաբար միջոցին
զիպուածաւ զնոյս իր հօգեգործ աղջկան
գլխուն հանդիպելով զայն սպաննեց:

ԴԱՐՍԱՆԻՆԻՆԵՐ.—Բերա թարա
Պաշի բնակող Նիքոլի անուն մէկը՝ տն-
ածանօթ ընկերով մը հետ, երէկ Ուզուն-
Ջարչի գիւնեռուն մը երթալով հինգ զորու-
օղի կը խմեն եւ ապա կէս անգլիական
սոկի մը տալով մնացորդը կը պահանջեն
Տեքսիկանտարը երկու մէկտիւն կուտայ
եւ մնացորդն ալ փնտռած միջոցին Նի-
քոլի յանկարծ տեքսիկանտարին դառնա-
լով «պարսպ սեղել կ'ըլլայ: Տեքսիկանտարը
կան սոկին ետ առնելով, երկու մէկտիւն
եւ քառորդ մըն ալ հետը կուտայ, եւ
խիւղի աներեւոյթ կ'ըլլայ: Տեքսիկանտարը
սակայն մէկտիւնները տեղը դրած միջո-
ցին կը նշմարէ որ կեղծ են եւ անմիջա-
պէս դրամաներ գնալու ետեւէն խոյանա-
լով Մահմուտ փաշա ետեւէն կը բռնէ
Նիքոլի իր կեղծ մէկտիւնները առնելով
խիւղի բերանը կը նետէ ինչպէս մեծնա-
լով, հոնտեղէն անցնող սոսիկան մը դրա-
մաննցը կը ձերբակալէ:

ՌՈՏՈՒՄԻՆԻՆԵՐ կը գրեն մեզ յուն. 26
թուականով. —Եւսիւրդ օրուան տեղա-
տարալ անձեռներու հետեւանք, Մու-
րատը երկրամեջուր կայարանին քովի
կամուրջը ջուրերէն ողորդուած եւ Մու-
րատը քաղաքին հետ ունեցած յարա-
բերութիւնը կարած ըլլալով, 3 օր է այսօր
որ թղթատարները չեն կցցած քալ եւ
նամակ ու լրագիր բան չենք: Կը յու-
սանք թէ ջուրերը ինչն են թերեւս այ-
սօր թղթատարները անքան քալ եւ գալ:
Կը խնդրէ խորհրդի Մէրիս, Արտա եւ
Թուսնա գետերն ալ յորդեղով կայարանին
ու Էտիւնէն մէկտեղի միջոցը ընդարձակ
ծովը մը կկարգաւորեն է առած եւ տու-
ները կորած է:

—Այս տարի կ'երեւայ թէ ձմեռ չպի-
տի ունենանք, օդերը միշտ մեղմ կ'եր-
թան:

«Պէշիկէն 10 անդամներէն ճին
պաշտօնավարութեան չորեքամեայ շրջանը
լրացած ըլլալով անոնց տեղ ուրիշներ
ընտրելու համար ընտրողական Ժողովոյ
կազմութեան ձեռնարկուած է»:

ՈՃԻՐ.—Երկրագործ Նիքոլի անուն
անձ մը, երէկ զիշեր, Սինճիւրի մէջ
ժամը երկուքին, աղբիւն վրաւորեց իւր
նի անուն կին մը, մինչ սա իրեն հիւրերը
ճամբու զենքու համար մինչեւ փողոցին
գուռը անոնց ընկերացած էր: Նիքոլի
երեք ամսոյ չափ իւրենի հետ միասին
պարած ըլլալով՝ այս վերջինը խոտաքցած
էր իրեն հետ ամուսնեանը, բայց վերջէն
իր առջի հոմանիկին դարձած ըլլալով տա-
նը դուռը փակած էր Նիքոլիի երեսին
Նիքոլի այս արտաքուստին վրաւորուած,
առիթ կը փնտռէր իր վրէժը լուծելու
Ոճրագործը ձերբակալուած է:

ԸՆԿՆՅՈՒՆ ՄԵՆՈՒԿ.—Հոճա Փաշայի
զինեալաբար, նախընթաց զիշեր իր շրջա-
նը կատարած միջոցին, Սաղմոն Փաշայի
Թէքէնի տալիս զամբիւղով մը պարիկ
մէջ դրուած նորածին մանչ մը գտնե-
լով, յանձնեց սոսիկանութեան:

ԱՅԳԱՅԻՆ

Առանձին յօդուածով մը երէկ խօսած
էինք Պարտիաքարանի կողմէ ազգ. մամ-
լոյն հաղորդուած նշանակաւորութեանց
կին վրայ, չնչու լով սա կարեւոր պարա-
դան թէ խօսեցեալներու անունին առջեւ
գրուած «ստորին» ու «ճրի» մակդիր-
ները կրնան տեղի տալ շատ մը անպա-
տեհութեանց, ու վրաւորել նշանուող
երկու կողմերն ալ անխորի ձիւղ այդ
պատճառաւ արդէն ասիկ տալով վերջոյ տը
էր Պարտիաքարանին մէջ կատարուած
նշանակաւորութեանց ցանկը թերթերուն
հաղորդելու սովորով: Ազգ. մամուլը,
մասնաւորաբար երկրակալան թերթերը,
բարի եկար չէին բաժն Ժողովուրդին հա-
մար աչք տալուին վրաւորել եւ անտու-
գական եղող որակումներու, ու Պարտի-
աքարանը վերջ տուած էր նշանուածի
ցանկին թերթերուն հաղորդելու սովո-
րով: Անկէ ի վեր, փոխաբերութեամբ այդ ցան-

կերուն պատրաստութեան եղանակին մէջ
փոփոխութիւն մը մտողներու, եւ աւելի
պատշաճ, աւելի վաղեղ կերպով մը
հրատարակութեան յանձնելու, նոյնը պա-
հած են, միեւնոյն վրաւորել չանդամա-
նքով:

Մեզի հետ նոյն տառն, տոտուան եր-
կու թերթերը միեւնոյն բողբոջը բրած էին
այդ ցանկերուն նկատմամբ, առանձին
չնշտելով այն վրաւորանքը՝ որուն հա-
սեցեալ կողմերը կրնային աւարկայ դառ-
նալ իրենց անունին առջեւ գրուած
«ստորին» կամ «ճրի» մակդիրներուն պատ-
ճառաւ:

Անոնցիւ «Ստորանքակ» հետեւեալը
կը գրէ ի մէջ ալլոց. —«Որքան որ կը յի-
շենք զանդատներ ու ղեկավարներ
եղան Ժողովուրդեան կողմէ, սա սկզբուն-
քով որ նշանակաւորութիւններու առիթով
Պարտիաքարանի վճարուած գումարնե-
րու վրայէն իւրաքանչիւր անհատի կա-
րողութիւնը մէկտեղ հանել պատշաճ չէր
եւ ինչպէս գիտուած է, կենսական եւ
կարեւոր խնդիրներէ աւելի ուշադրու-
թիւն կը գրաւէ այս տեսակ տեղեկու-
թիւններ եւ ընտանիքներու մէջ խօսակ-
ցութեան եւ զանազան դիտողութեանց
աւարկայ կ'ըլլան, որոնք շատ անգամ ալ
անարդար հետեւանքներու կը յանգնին
Այս անդամարութեան վրայ կ'աւելնայ
հիմալ ուրիշ մը որ աւելի աչքի կը դար-
նէ: Օրինակի համար, էտմիթ մարդ մը որ
իր կարողութեան համեմատ նուազագոյն
գինով խաչ մը գնելու հարկադրուած է,
իր անունը զով հանդիպի «ստորին» տա-
ւիճան» բառերուն, լեզուին մէջ տարբեր
բացատրութիւն չէլա՞յ որ այս ստորանքու-
ցիլ բառը գործածուի»:

«Մանուկ» ալ կարող մը դիտողութեանց
ընդ մէջ հետեւեալը կը գրէ. —«Յանուն
դատողութեան եւ յանուն ընկերակա-
կենցաղագիտական օրէնքներու, կը հար-
ցնելու առ որ անկ է թէ կարելի է այս-
պիսի ամակունք մը (ստորին) նետել հրա-
պարկաւ մարդու մը երեսին անոր նը-
շանուածին իրիկունն իսկ անոր անունին
լծորդով ստորութիւնը . . . Եթէ էր
զանգաւորեց ամուսնութիւններու նուա-
զութեան, չէ՞ կարելի մակարելու որ ա-
նոր մեծագոյն պատճառներն մէկն ալ
ձեռնարկութիւններու միջոցին այս տե-
սակ անհանդարտութիւններու նշանակ ըլ-
լալու երկրին է: Աղքատ ըլլալով մեզք
է, ստորութիւն է, ամօթ է, միթէ հա-
մետ բառը դիտողութեան չունի՞ մեր բառա-
րանին մէջ որ աւելի փոփոխութեամբ ու
բակէ նշանակաւոր անձկութիւնը»:

Երէկ, պէտք եղածը գրեցինք որդէն
այս մասին, եւ այսօր, մեր պաշտօնակից-
ներուն ալ կարծիքին արձանագրելով ըլլալէ
վերջ նոր բան մը ըսելու պէտք չենք
տեսնել. եղածը այն աստիճան վրան բաց
բան մըն է որ ինք ինքզինքը կը գտատ-
պարտէ ամէն բանէ առաջ, կը յուսանք
սակայն որ Պարտիաքարանը վերջ մը
կու տայ այդ անպատեհութեան բազմա-
նուած լիճակին վերածելով նշանակաւոր-
ութեանց գոնէ այն ցանկերը որոնք ազգ.
մամուլին պիտի հաղորդուին:

Բանի մը թերթեր կը գրեն թէ Երեց-
եան Սրբազանի վերջնական հրաժարման
վրայ, վարչութիւնը մտադիր է նոր ընտ-
րութեան ձեռնարկել՝ Կիլիկիոյ կաթողի-
կոսութեան համար, եւ թէ այդ առթիւ
Ատանայի ընտրական Ժողովին Նախագահ
եւ Պարտիաքարանի գործադիր պատուի-
րակ պիտի կարգուի Փոխանորդ Զէվա-
հրեան Գարեթի Եպիսկոպոս Տեղեկու-
թիւն կուտան մեզ թէ Երեցեան Սրբա-
զանի վերջնական հրաժարումը որչափ
ստույգ, այնչափ մըն ալ անհիմն է Գար-
եթի Սրբազանի նկատմամբ եղած ենթա-
դրութիւնը: Վարչութիւնը տակաւին ո՛ր
է կարողութեան մը չէ՛ ըրած այդ մա-
սին, եւ իման Ժողովոյ յառաջիկայ ուր-
բաթ օրուան նիստին մէջ միայն վերջնա-
պէս պիտի որոշէ իր ընդիմը:

Կարնոյ մեր թղթակցիցը կը գրէ մեզ
20 յունուար թուականով. «Բաւական
ատենէն ի վեր անգործած էր արտերի
երկրաչափին առթիւ, սակայն նախորդ
ուրբաթ երկուշաբթի ժամը տասն ու կէսին
բաւական ու միջին ցնդած մը վերադա-
րուան տեղեկութեամբ զեւթերը, հիւ-
սիւսէն հարաւ ուղղութեամբ զգացուե-
ցաւ: Ճուրայ կը շարունակէ, չոր ու կը
կրնէ որ Գղիի թղթաբերը ճամբայ ելած
է եւ սակայն գետ չհասաւ հոս. (քան
ժամ է հեռաւորութիւնը) կը տեղեկա-
նանք թէ Գղի մէկ ու կէս կանգունէ
աւելի ձիւն տեղացած է: Վսեմ. կուտա-
կալ պէն զիշեր եւ ցերեկ, յաճախ ան-
ձամբ, պայտարին կատարելով քաղաքն
մէջ, մեծ նոգատարութեամբ կը հնկէ

հանրային հանգստութեան: Գրած էինք
ասիկ առաջ թէ՛ աղքատ հիւսնակները
ձիւնաբար դարմանելու համար թոշակաւոր
թիւններ որոշուած են. արդ, կ'իմանանք
որ Երեւանի այդ դաւաններէն Գարան-
թիւնայի թիւի 24-էն էք. իրեն յատ-
կացեալ թոշակը թաղապետութեան
նուիրած է եւ ձրաբար գործելու աղ-
նուսութիւնը ունեցած է. արժանաւոր
կուտակային գնահատութեան»:

Մուշէն Պարտիաքարանի հասած նա-
մակ մը կը ծանուցանէ թէ Ս. Առաքելոյ
վանքի որդանոցին անտեր քաղաք եկած
առնանին, շատերը հիւանդ ըլլալով, Ա-
ռաքելոյարանի սենեակներէն մէկը յատ-
կացուել է զանոնք խնամելու համար: Կը
յուսացուի որ մօտ օրէն աղէկնայ անոնց
առողջական վիճակը:

Մշոյ Գաւառ. Խառն Ժողովը նկատե-
լով որ Առաքելոյ վանքի վանահայր Տ.
Յովսէփն Վարդապետ Մուրատեան ծն-
րութեան պատճառաւ չի կրնար չարու-
նակել պաշտօնը, անոր յաջորդ նշանակել
է Տ. Սահակ քահանայն:

Գրեցինք ասիկ առաջ թէ Գաղղիւզի
Ս. Թադաւոր եկեղեցին պիտի ընդարձա-
վուի, եւ թէ այդ առթիւ արդէն իսկ
յանձնագործը մը եւ օգնական մասնա-
խումբ մը կազմուած է: Տեղեկութիւն
կուտան մեզ թէ յիւսնութեան յատակագր-
ածին պատրաստութիւնը յանձնուել է
ճարտարագիտ Յովսէփ Էք. Թադաւորեանի,
եւ թէ յանձնագործոյ նախագահ Արիկ
էք. Ուսնեան արտադրութիւն յայտնել
է յիւսնութեան ծախքին կէտը՝ քանի՞
նիւ, ինչ գումարի որ հասնելու ըլլայ:
Ծախքերու միւս կէտը, ինչպէս դրած
էինք արդէն, պիտի հոգան թաղեցիկները:

Ս. Հայրապետին անուան տոնախմբու-
թեան օրը, Թիֆլիսի վանքին եկեղեցոյն
մէջ պատարագ մատուցուել է Հայրա-
պետական դարաշահական մաղթանքներ
կարդացուել են խուռն քաղաքի մը
ներկայութեան ն. Ս. Օծոթիւնը այդ
առթիւ շնորհաւորական հետգիրներ ըն-
դունել է:

Աղթամարէն գրուած նամակէ մը կը
տեղեկանանք թէ Հայոց Զոր գաւառին
Բերդակ գիւղին հիւրեւալ եկեղեցոյն եւ
վարժարանին վերաշինութիւնը աւարտել
է եւ գեղեցիկ մըն կատարուել է օ-
ժուր: Եկեղեցին գմբէթաւոր, նրբաձաւակ
չէնք մըն է, 16 կանգուն բարձրութեամբ,
25 կանգուն երկայնութեամբ եւ 15 կան-
գուն լայնութեամբ: Եկեղեցին հիւսիսա-
յին կողմը կը գտնուի վարժարանը, գրեթէ
նոյնքան տարածութեամբ, երկարակ, օդա-
նուն ու ծովահանաց: Թէ վարժարանը
եւ թէ եկեղեցին շատ պակասներ ունին
տակաւին:

Կիրակի օր, Սկիւտար, Պառնասեան
Պօղոս Էքի բնակարանին մէջ տեղի ու-
նեցաւ Գարեթին Էք. Գործածանիս եւ
որորդը վերթորիւր Պ. Պառնասեանի նշա-
նախօսութիւնը, երկու կողմերու աղգա-
կաններու եւ պարագաներուն ներկայու-
թեան: Մեր բարեմաղթութիւնները:

ՂԱՍԽԻՐՈՅ			
ՓԱՅՈՒՆ, 28 Յուն.			
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 25 1/2	Փոխան	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 29 1/2	Սոսիկէն Կ. Ս. Ս.	107 15
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 29 1/2	Գրգռէն ժեղերէն	87 17
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 20	Սոս. Օսթ. ար Շիւ. Է.	107 15
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 20	Ազգիկոս Գոմարիկ	90 20
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	118 37 1/2	Փարագոս Գրգռէր	51 08
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	114 30	Անգրիկէր ժեղերէն	110 04
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	112 32 1/2	50% ՀՀԼԵՐԵ 1888	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	160	Պանգոս Կատիկ. Յ.	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	160	Լ. Երիւմ.Ս.	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	385	Փրանիւնի	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	3	Պողոս Բարապէտ	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	—	Տեղադրի ջրի Լճ.	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	—	Փրանիւնի Լճի.	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	—	Գրգռէն ժեղերէն Լճ.	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	—	Անաստուր Ներկաւ	—
ՓԱՅՈՒՆ, 29 Յուն.			
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 25 1/2	Փոխ. ՍԱՆԱԿԱՆ	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 25	—	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	28 25	Փոխ. ՍԱՆԱԿԱՆ	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	118 37	—	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	113 37 1/2	—	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	14	Լ. Նանուկ 3 արիւն	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	0 17	Բարիկ	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	0 36	—	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	8 30	Պէրլին անտառի	—
Օսմ. Բան. Սեւե. Գ. Օ. Ո.	5 70	Գրգռէն Անտառի	—

Բ.

ԱՆԱԿԵԿԱԼԸ

Ինչո՞ն էր, Ռընէ՛ Միլթոն:

Կրկնապահնհրու: ապարանքին զրան
նմանող ծածուկ մուտքէ մը ներս պիտի
մանէր երբ Պառոնը կեցուց զինքը այդ-
պէս յանկարծակի կերպով:

— Ի՛նչպէս, դու չո՞ս, կրկնէց Անյիթ-
Օպէն:

Աղջկը սակայն չէր ճանչար, իր դէմ-
քին արտայայտութիւնէն կ'երեւէր այդ
բանը:

— Ձէք մէջեր կոր կարծիս, աւելցուց:
Պառոն Անյիթ-Օպէն, Պառոն Մաքսիմ
Անյիթ-Օպէն . . . Պատիւը ունեցայ Օպի-
սինպի-ի մէջ տեսնելու անգամ մը ձեզ, 'ա-
նհանձնարար բարեկամներէս մէկուն Պ. ը:
Դայտիւտի դպրո՞ . . . Ձուն 'սխալի, չէ՞ . . .
Ո՛չ, ո՛չ, ես չեմ մոռցած ձեզը: Դուք էք
աւ. . .

— Անծնողք աղջկը, աւելցուց Ռընէ:
— Ի՛նչ ընել կուզաք այս առե՛նը:
— Հոն կ'ընապիտ:

— Շատո՞նց:

— Բարեկ զաւա՛ս ի վեր. . . այսինքն
խնդ մտիւ կայ. . . զերթէ՛ . . .

(Շարադակցելի)